

Konference - Navigating in chaos

den 14. maj 2003 på Aalborg Universitet

Workshop om "Læring"

Oplæg v/ lektor Flemming Ibsen, Aalborg Universitet om

"Arbejdskraftens essentielle kompetencer, ændringer i efterspørgsel og krav og implikationer for højere uddannelser"

- 1) *Samfundsudviklingen og arbejdsmarkedet*
- 2) *Efterspørgslen efter arbejdskraft frem til 2010*
- 3) *Virksomheds- og organisationskulturens udvikling*
- 4) *Kravene til arbejdskraftens kvalifikationer og kompetencer*
- 5) *Implikationer for de højere uddannelser*

Beskæftigelsesudviklingen, fordelt på sektorer 2000-2010

Erhverv	Antal personer - 1000 -
Landbrug, fiskeri	- 34
Industri	- 15
Bygge- og anlæg	- 5
Privat service	+106
Offentlig sektor	+50
I alt	+100

Udviklingen i beskæftigelsen 2000-2010, fordelt på uddannelse

	Niveau 2000 antal	Ændring 2000-2010 antal
	- 1.000 pers. -	
Uden erhv. udd.	1.078	- 55
Erhvervsfaglig	991	- 25
KVU	120	+9
MVU	350	+83
LVU	153	+88
I alt	2.692	+100

Arbejdsmarkedet og samfundsstrukturene

- ▲ Globaliseringen og EU's Øst-udvidelse
- ▲ Decentralisering
- ▲ Individualisering
- ▲ Afideologisering
- ▲ Ny produktionsmåde og virksomhedskultur
- ▲ Informationsteknologien
- ▲ Immateriel velstand

Tendenser i private virksomheder og offentlige institutioner/ arbejdspladser:

- ◆ Produktionen mere videnintensiv og serviceorienteret
- ◆ Produktionen ordrespecifik og kundeorienteret
- ◆ Småserieproduktion, fleksibilitet
- ◆ Vægt på mål og værdier, ex. socialt ansvar
- ◆ Ledelse gennem udvikling af de menneskelige ressourcer, personalepolitik som strategisk ledelsesredskab, virksomheden som en helhed
- ◆ Den enkelte medarbejder i centrum, MUS og karriereudvikling, fleksible lønsystemer
- ◆ Kerne- og randarbejdskraft

Fremtidens kvalifikationskrav

Almene kvalifikationer:

Regning, matematik, dansk, fremmedsprog, IT

Fagspecifikke kvalifikationer:

Tilknyttet branchen

Personlige kvalifikationer:

Ansvarlighed, kvalitetsbevidsthed, kundeorientering, selvstændighed, fleksibilitet, initiativrighed, kreativitet, samarbejdsvillighed, social kompetence

Arbejdsmarkedet og samfundsstrukturene

- Globaliseringen og EU's Øst-udvidelse
- Decentralisering
- Individualisering
- Afideologisering
- Ny produktionsmåde og virksomhedskultur
- Informationsteknologien
- Immateriel velstand

Fleksibilitetsformer

- Numerisk fleksibilitet, variation i antal ansatte
- Funktionel fleksibilitet, variation i arbejdsfunktioner
- Dynamisk fleksibilitet, variation i arbejdstiden
- Økonomisk fleksibilitet, variation i lønsystemer
- Organisatorisk fleksibilitet, variation i arbejdsorganisering og ledelsesformer

Kompetencetyper

Metakompetencer

er ikke opgavespecifikke og kan bruges i de fleste virksomheder/organisationer

Operativ standardkompetence

er opgavespecifikke, men kan anvendes i de fleste organisationer/virksomheder

Intraorganisatorisk kompetence

organisations-/virksomhedsspecifikke, men ikke opgavespecifikke

Unik kompetence

er både organisations-/virksomhedsspecifikke og kan kun anvendes til løsning af bestemte opgaver

Kompetencebegrebet i arbejdslivet:

Kompetence i arbejdslivet defineres som

" .. kundskaber, færdigheder og evner, som kan anvendes til at udføre arbejde"

Der sondres mellem

Arbejdstagerens kompetencer

Arbejdsgruppens kompetencer

Organisationens kompetencer

Metakompetencer

- analytiske kompetencer
- læse- og skrivefærdigheder
- kommunikationsevner
- evne til at tolerere og mestre usikkerhed
- politiske færdigheder
- kreativitet
- læringskapacitet
- generel samfundskundskab
- evne til konfliktløsning
- samarbejdsevne
- sprogkundskaber
- planlægningsevner

Operative standardkompetence

- generel kundskab om regnskabsføring og budgettering
- viden om og færdigheder til at bruge IT
- færdigheder i brug af standardteknologi
- standardhåndværksomhedsmæssige kundskaber

Intraorganisatoriske kompetencer

- indsigt i intern virksomhed og arbejdsdeling
- kundskaber om formel organisation, subkulturer, alliancer, koalitioner og opinionsledere
- kundskaber om virksomhedens/organisationens historie
- færdigheder i at etablere og bruge netværk i organisationen/virksomheden
- kundskaber om arbejdstagerorganisationer i organisationen
- kundskaber om enkeltpersoner i organisationen
- kundskaber om organisationens visioner, mål og strategi
- kundskaber om organisationens sprog, jargon og normer

Unik kompetence

- kundskaber om og færdigheder i lokale, specifikke arkivsystemer
- færdigheder i brug af organisations-specifik teknologi
- kundskaber om specifikke produkter og tjenesteydelser
- kundskaber om organisations-specifikke regler, rutiner og procedurer for opgaveløsning